

“Từ gốc Jesse mọc lên một chồi non,
Và một bông hoa sẽ mọc lên từ bên gốc nó”
(Is. 11:1)

Mẹ con bà Ruth nằm đây, Một chồi hoa nở gốc này Jesse

CHUYỆN BÀ RUTH, MỘT THOÁNG NHÌN KHÁI QUÁT

Kết thúc tuần XX năm A, chuyện Bà Ruth được tóm tắt trong hai bài đọc thánh lễ ngày thứ sáu và thứ bảy trước khi bước sang Chúa Nhật XXI

2- Trình thuật Chuyện Bà Ruth

- Bài đọc I thánh lễ 20/8/2021 – Thứ Sáu – Tuần XX Thường niên: (R 1, 1. 3-6. 14b-16. 22)

Khởi đầu sách truyện Bà Ruth.

Khi các quan án cầm quyền, thì dưới thời một quan án kia, trong xứ xảy ra nạn đói kém. Có một người thành Bêlem, thuộc chi tộc Giuđa, đem vợ và hai con sang cư ngụ trong miền Môab. Và Elimêlech, chồng bà Nôêmi, qua đời, để bà lại với hai con. Hai con bà cưới hai thiếu nữ Môab làm vợ: một tên là Orpha, còn người kia tên là Ruth. Họ chung sống ở đó được mười năm, thì cả hai người chồng là Mahalon và Kêlion cũng qua đời, còn lại mình bà Nôêmi không chồng con. Bấy giờ bà Nôêmi cùng với hai nàng dâu định bỏ đất Môab trở về quê hương, vì nghe nói Chúa thương dân Người, và ban cho họ lương thực. Bà Orpha hôn mẹ chồng và ở lại đó. Còn bà Ruth thì đi theo mẹ chồng. Bà Nôêmi bảo bà Ruth rằng: “Kìa, chị dâu con đã ở lại với dân mình và các thần minh của họ, con hãy ở lại với chị con”. Bà Ruth thưa lại rằng: “Xin mẹ đừng bắt con bỏ mẹ mà ở lại, vì mẹ đi đâu thì con cũng đi theo đó. Dân tộc của mẹ là dân tộc của con, và Thiên Chúa của mẹ là Thiên Chúa của con.

Vậy bà Nôêmi cùng nàng dâu người Môab là bà Ruth, từ nơi di cư trở về thành Bêlem, vào đầu mùa gặt lúa.

- Bài đọc I thánh lễ 21/8/2021 – Thứ Bảy Tuần XX Thường niên: (R 2, 1-3. 8-11; 4, 13-17)

Trích sách truyện Bà Ruth.

Bấy giờ ông Êlimêlech, chồng bà Nôêmi có một người họ hàng, là người quyền thế và giàu có, tên là Booz. Bà Ruth, người Môab, thưa với mẹ chồng rằng: “Nếu mẹ cho phép, con xin ra đồng mót lúa mà các thợ gặt bỏ sót, nơi nào mà chủ ruộng nhân từ vui lòng cho con mót”. Bà mẹ trả lời rằng: “Hỡi con, con cứ đi”. Nàng liền đi mót lúa đằng sau các thợ gặt. Bất ngờ chủ ruộng ấy tên là Booz, người có họ với Êlimêlech. Ông Booz bảo bà Ruth rằng: “Hỡi con, hãy nghe

đây, con đừng đi mót lúa ở ruộng khác, đừng rời khỏi nơi này: nhưng hãy đi theo các tớ gái của ta, chúng nó gặt ở đâu, con cứ đi theo đó; vì ta bảo các đầy tớ ta đừng ai làm phiền con. Cả khi con khát nước, cũng cứ đến các vò nước và uống nước mà các đầy tớ ta uống". Bà sắp mình xuống đất, lạy ông ấy mà nói rằng: "Bởi đâu tôi được ơn trước mặt ông, và ông đoái thương tôi là người nữ ngoại bang?" Ông trả lời rằng: "Ta đã nghe đồn mọi sự con đã làm đối với mẹ chồng, sau khi chồng con qua đời, con đã lìa bỏ cha mẹ quê hương và đến cùng dân tộc mà trước đây con không hề biết". Vậy ông Booz cưới bà Ruth làm vợ. Ông ăn ở với bà, và Chúa ban cho bà có thai, bà sinh được một con trai. Các phụ nữ nói cùng bà Nôêmi rằng: "Chúc tụng Chúa là Đấng không nỡ để cho gia đình bà thiếu kẻ nối dòng! Và nguyện danh Chúa được ca tụng khắp Israel!

Cầu chúc bà có người an ủi tâm hồn và phụng dưỡng tuổi già; vì người đó sẽ sinh ra do người con dâu yêu mến bà, và người con dâu đó đáng quý hơn bảy người con trai". Bà Nôêmi ẵm con trẻ vào lòng, và nuôi nấng nó như người vú. Các phụ nữ láng giềng đến mừng bà Obed: **đó là thân phụ của Isai cha của Đavít.**

2- Thiên nghĩ cần nói ngay để tránh ngộ nhận

Bài đọc kết thúc: Obed là thân phụ của Isai, có lẽ nên đổi lại là **thân phụ của Jesse**, kéo nhằm lẫn với ngôn sứ Isaia con ông Amoz (Amos). Còn Jesse là con trai của Obed, là cháu nội của bà Nôêmi và ông Booz. Thực ra tiếng Do Thái, **Jesse được viết theo vần chính tả như là Isai** (*Jesse, also spelled Isai, in the Hebrew Bible (Old Testament)*), chứ không phải tên Jesse là Isaia. Jesse hay Yishai (tiếng Do Thái) có nghĩa là "vua" hoặc "tặng thưởng của Chúa ban" (God's gift). Bản Latinh viết là *Issai, Isai, Jesse* là thân phụ của David. Bản Vatican Nova Vulgata viết là **Isaia là để chỉ ông Isaia ngôn sứ** như câu 1 chương 1 "*Visio Isaiae filii Amos, quam vidit super Iudam et Ierusalem in diebus Oziae, Ioatham, Achaz, Ezechiae regum Iudae.*" Còn **Isai** này chỉ là cách viết theo tiếng Do Thái tên ông Jesse.

3- Đọc chuyện Bà Ruth ta rút ra được những bài học gì?

3.1- Bà Nôêmi là mẹ chồng gương mẫu: Bà không bắt buộc con dâu phải theo ý bà. Bà để con dâu bà tự do chọn lựa đi theo hay ở lại. Bà phải cư xử, yêu thương con dâu thế nào, thì con dâu bà mới ngoan ngoãn yêu thương bà đến như thế.

3.2- Nói cho cùng vấn đề không phải là chuyện cưỡng ép hay tự do, mà chính là giữ gìn chữ TÂM, vun bồi lòng nhân ái. Khi con người để TÂM bỏ ngổ cho ma quỷ bước vào, thì sẽ không có hài hoà bình an, sẽ có đổ kỵ tranh chấp tị hiềm.

3.3- Cả cô con dâu cũng vậy, cô có lòng nhân ái. “Tiếng lành đồn xa, tiếng dữ đồn xa”. Hạnh kiểm nét na của cô ai cũng biết. Thì chính ông Booz đã xác nhận khi trả lời cô: “Ta đã nghe đồn mọi sự con đã làm đối với mẹ chồng, sau khi chồng con qua đời, con đã lìa bỏ cha mẹ quê hương và đến cùng dân tộc mà trước đây con không hề biết”. Đây là họ có THIÊN TÂM.

3-4- Quả vậy, nhà bà Nôemi được Chúa chúc phúc. Cô con dâu đã được ông Booz cưới làm vợ, được có con trai Obed cho bà nội Nôemi ẵm mà vui với tuổi già. Và từ đó mà gốc Jesse đâm chồi, nở hoa, trở thành tổ tiên của nhà David, vị quân vương đã chiếm giữ ngai vàng cho triều đại mình trên Núi Sion liên tục trong hơn bốn thế kỷ.

4- Chúa chọn những ai bé nhỏ mọn hèn

4.1- Người bé mọn là người thật thà, khiêm hạ. Trong buổi giảng dạy cho những kẻ đi theo Người tại ven Biển Hồ, Chúa Giêsu khiển trách những kẻ không tin Ngài vì cậy mình khôn ngoan thông thái, Ngài dâng lời cảm tạ chúc tụng Chúa Cha: “Lạy Cha là Chúa Tể trời đất, con xin ngợi khen Cha, vì Cha đã giấu không cho bậc khôn ngoan thông thái biết những điều này, nhưng lại mặc khải cho những người bé mọn. Vâng, lạy Cha, vì đó là điều đẹp ý Cha” (Mt. 11,25)

4.2- Người bé mọn là người chất phác đơn sơ. Đơn sơ như đứa trẻ hồn nhiên. Trả lời các môn đệ hỏi Ngài ai là người lớn nhất trong Nước Trời, Chúa Giêsu liền gọi một em nhỏ đến, và Ngài bảo: “Thầy bảo thật anh em: nếu anh em không trở lại mà nên như trẻ nhỏ này, thì sẽ chẳng được vào Nước Trời. “Vậy ai tự hạ, coi mình như em nhỏ này, người ấy sẽ là người lớn nhất Nước Trời. (Mat. 18: 1-4)

“Còn ai tiếp đón một em nhỏ như em này vì danh Thầy, là tiếp đón chính Thầy. Nhưng ai làm cố cho một trong những kẻ bé mọn đang tin Thầy đây phải sa ngã, thì thà treo cối đá lớn vào cổ nó mà xô cho chìm xuống đáy biển còn hơn.” (Mc 9,42-48; Lc 17,1-2).

4.3- Thủ lãnh Giáo Hội Chúa và cả dòng dõi David đều xuất thân từ hàng bé mọn

* Phêrô được chọn làm đầu Giáo Hội. Ông chỉ là một thuyền chài ít học, mặc dầu ông hay bộp chộp và đã ba lần chối Chúa.

* Jesse là cháu của một chị mót lúa. Lớn lên ông cũng chỉ là một nông dân tầm thường là người chăn nuôi cừu ở Bethlehem. David là con út trong số tám người con trai của Jesse. Khi nói "con trai của Jesse" là biết ngay nói đến David, ngay cả ở triều đình của vua Saul và sau này khi David đã trở thành vua. Cụm từ "Gốc Giesê", hay "cội rễ Giesê" (Jesse) là gợi lên hình ảnh David. *Chúa Giêsu thường được gọi là Đấng cứu thế "Con vua David"* (Mt. 9:27; 12:23). Sách Sử ký ghi "Vua Saun không thỉnh vấn Thiên Chúa, nên Người đã khiến ông phải chết và chuyển trao vương quyền cho *ông David, con ông Giesê*" (1 Sử ký 10:14)

"Từ gốc Giesê sẽ mọc lên một chồi non,
và một bông hoa sẽ mọc lên từ bên gốc nó"

(Is. 11:1)

" Đến ngày đó, cội rễ Giesê sẽ đứng lên
phất cờ hiệu cho khắp muôn dân.

Các dân sẽ tìm kiếm Người,
Và nơi Người ngự rạng ngời vinh quang."

(Is. 11:10)

Xuất thân từ mục đồng, quen với đời sống hồn nhiên, David từng là người chăn cừu cho cha mình trước khi bắt đầu sự nghiệp với tư cách là phụ tá của vua Saul, vị vua đầu tiên của Israel. David, một dũng sĩ nguy nan chẳng từ, một võ tướng đa mưu túc trí. Sau này kế vị vua Saul, David là vị minh quân sáng suốt, có lòng nhân ái, David biết phục thiện.

(*Xin xem: "Sách Samuen Điển Ca": LỜI KẾT: NHẬN DIỆN CHÂN DUNG DAVID*)=> [:: Cong Giao Viet Nam ::](#)

* * *

Nhìn khái quát, về mặt thần học, chuyện đề cao đức khiêm nhu, như Chúa đã hạ mình rời bỏ thiên ngại, xin mang lấy xác loài người trần gian. Chuyện cổ võ sống đời công chính như Chúa từ bi nhân hậu dạy phải yêu tha nhân như yêu chính mình. Về mặt văn hoá, chuyện xiển dương nét đặc thù của truyền thống Bách Việt, xin nhấn mạnh là văn hoá Bách Việt, văn hoá của Sự Sống, của văn minh Tình Thương chứ không phải như ngày nay đã biến thái thành văn hoá của Sự Chết: từ cá nhân trong gia đình, rộng ra đến ngoài xã hội con người không còn đội trời đạp đất, nhưng lại lộn đầu giơ chân chống Trời. Văn hoá ấy bảo nhau phải gìn giữ Thiện Tâm, dạy phải thờ cha kính mẹ, mà đạo Hiếu được đề cao.

Hiếu để, tu thân xử thế, ấy là những điểm gặp gỡ giữa triết lý và luân lý Công giáo với văn hóa Bách Việt.

Ben. Đỗ Quang Vinh